

**UCHWAŁA NR VI/44/2011
RADY MIEJSKIEJ W ZABŁUDOWIE**

z dnia 4 kwietnia 2011 r.

**w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla
Gminy Zabłudów**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku Nr 142 poz. 1591; ze zmianami: Dz. U. z 2002 roku Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; Dz. U. z 2003 roku Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; Dz. U. z 2004 roku Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; Dz. U. z 2005 roku Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; Dz. U. z 2006 roku Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; Dz. U. z 2007 roku Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; Dz. U. z 2008 roku Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; Dz. U. z 2009 roku Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; Dz. U. z 2010 roku Nr 28 poz. 142, Nr 28 poz. 146, Nr 106 poz. 675) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180 poz. 1493; ze zmianami: Dz. U. z 2009 roku Nr 206 poz. 1589, Dz. U. z 2010 roku Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842) Rada Gminy Zabłudów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Zabłudów na lata 2011-13 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Zabłudowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011 – 2013

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Pomocy Ofiarom Przemocy na lata 2011 – 2013 został opracowany zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. oraz w oparciu o ustawę z dnia 15 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2013, Powiatowy Program Pomocy Dziecku i Rodzinie, Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Kodeks Karny i Kodeks Postępowania Karnego, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, księża).

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemu w Mieście i Gminie Zabłudów przez:

- 1) Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie;
- 2) pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie;
- 3) kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Białymstoku;
- 4) pedagoga ze Szkoły Podstawowej w Zabłudowie i Dobrzyniówce;
- 5) pedagoga Gimnazjum w Zabłudowie;
- 6) dzielnicowych KP w Zabłudowie;
- 7) przedstawiciele PCPR w Białymstoku;
- 8) pracownik Powiatowej Porad. Psycholog.-Pedagog. w Białymstoku;
- 9) pracownik Domu Dziecka w Krasnem;
- 10) Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabłudowie;
- 11) przedstawiciel Parafii Rzymskokatolickiej;
- 12) przedstawiciel Parafii Prawosławnej;
- 13) pracownik Poradni Rodzinnej NZPOZ św.Łukasza;
- 14) pracownik Poradni Rodzinnej Urszula Kuprianowicz.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Zabłudów to prawie 2,5-tysięczne miasto w powiecie białostockim, mieszczące się we wschodniej części województwa podlaskiego na obszarze tzw. Zielonych Płuc Polski, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Białegostoku. Przez jej obszar przebiegają drogi: krajowa Nr 19 Białystok – Lublin i wojewódzka Nr 685 – Białystok – Hajnówka. W skład Gminy wchodzi miasto Zabłudów oraz 53 sołectwa. Miasto i Gmina Zabłudów obejmuje obszar 12.757ha.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie w roku 2010 skorzystało 674 rodziny, powodem przyznawania pomocy dla tych rodzin było:

- ubóstwo – 192,
- bezrobocie – 178,

- niepełnosprawność – 103,
- długotrwała choroba – 186,
- przemoc w rodzinie – 5,
- ochrona macierzyństwa – 101,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 51,
- alkoholizm – 34,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 9,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 1,
- zdarzenie losowe – 2.

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz analiz dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie wynika, że skala występowania zjawiska przemocy na przełomie ostatnich lat stale rośnie. Przytoczone dane liczbowe dotyczą zjawiska przemocy, często łączące się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z policją, sądem, kuratorem sądowym, pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami i sektorem pozarządowym, parafiami rzymsko-katolicką, prawosławną oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienie podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych.

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie wynika że zjawisko przemocy jest zauważalne. Rodziny dotknięte przemocą są bardzo niechętne do rozpoczęcia procedury „Niebieskiej Karty”. Wyniki pracy socjalnej wskazują również na występowanie niepokojącego zjawiska stosowania przemocy wobec osób starszych ze strony członków ich najbliższej rodziny.

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat jest traktowane jako ważny problem. Mimo że w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

Zmniejszenie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych organizacji.

II. METODY PRACY NAD PROGRAMEM:

- 1) powołanie zespołu – do opracowania „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Zespół opracuje lokalną diagnozę problemu przemocy w Mieście i Gminie Zabłudów;
- 2) współpraca z instytucjami – przy opracowaniu lokalnej diagnozy dotyczącej problemu przemocy pozyskano niezbędne do opracowania programu profilaktycznego dane liczbowe z: Samorządowych Szkół Podstawowych i Gimnazjum w Zabłudowie, Szkoły Podstawowej w Dobrzyniówce, Komisariatu Policji w Zabłudowie, Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Białymstoku, informacji Kuratora Sądowego;
- 3) dane zawarte w charakterystyce głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy Zabłudów opierają się również na analizie wyników pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie.

III. PODSTAWY PRAWNE:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty uchwałą nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25.09.2006;
- 2) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2005r. Nr 180,poz.1493 z późn. zmianami);
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zmianami.);
- 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r. nr 179, poz.1485 z późn. zmianami);
- 5) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 2009 Nr 175, poz.1362, z późn. zm.).

Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. CELE PROGRAMU

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zabłudów .

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie - Rada Gminy.

2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmiot realizujący działanie - Burmistrz Zabłudowa.

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele Policji,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele służby zdrowia,
- przedstawiciel kościołów,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni przedstawiciele w zależności od potrzeb i zasobów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji i grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego,

- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców,
- organizowanie konkursów np. plastycznych w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny.

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programu korekcyjno-edukacyjnego
3. Przeprowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do właściwego Sądu Rejonowego o obowiązkowe podejmowanie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywana Problemów Alkoholowych
- Policja
- Zespół Interdyscyplinarny

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Pełnienie przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej funkcji punktu informacyjnego poprzez:
 - a) Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą : ośrodki interwencji kryzysowej, specjalistyczne ośrodki wsparcia,
 - b) Udzielenie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - c) Udzielenie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - d) Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów wsparcia.

Podmiot realizujący działanie - Miejski Ośrodek Pomocy w Zabłudowie.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
 - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działania:

- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,

- Przedstawiciele oświaty i placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- Przedstawiciele służby zdrowia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Podmioty realizujące działanie:

- a) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- c) Policja,
- d) Zespół Interdyscyplinarny.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

- 1) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem;
- 4) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- 5) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie;
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
- 7) zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- 8) stworzenie standardów „najlepszych praktyk” we wsparciu rodzin w których występuje przemoc;
- 9) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 10) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 11) zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

VI. BUDŻET (PRZEWIDYWANE SKUTKI FINANSOWE)

Źródłem finansowania zadań gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki finansowe z budżetu gminy, dotacje celowe oraz wykorzystywane będą środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

VII. MONITORING

Burmistrz Zabłudowa sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej, dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.